

ชื่องานวิจัย:	การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
คณะผู้วิจัย:	อาจารย์ ดร.กมล โปธิเย็น (หัวหน้าโครงการ) อาจารย์กันยารัตน์ สอาดเย็น (ผู้ร่วมวิจัย)
หน่วยงานที่สังกัด:	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
แหล่งทุนอุดหนุนการวิจัย:	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีที่ดำเนินการเสร็จ:	พ.ศ. 2559

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินผลหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา โดยใช้รูปแบบซีพีไอ (CIPPI Model) ในด้านสภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา ในด้านสภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และผลกระทบ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ 1) นักศึกษาที่กำลังศึกษาใน สาขาวิชาจิตวิทยา จำนวน 68 คน 2) บัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา จำนวน 74 คน 3) ผู้ใช้ บัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา จำนวน 5 คน 4) คณาจารย์ประจำหลักสูตรและผู้ทรงคุณวุฒิใน สาขาวิชาจิตวิทยา จำนวน 5 คน 5) ผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ จำนวน 3 คน และ 6) บุคลากรที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามและแบบ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัย พบว่า

1. การประเมินสภาวะแวดล้อมเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานของภาควิชา จุดอ่อน/ จุดแข็งของภาควิชา ในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
2. การประเมินปัจจัยนำเข้าเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โครงสร้างและ เนื้อหาสาระของหลักสูตร คุณสมบัติของผู้เรียน/การสอบคัดเลือก คุณสมบัติของคณาจารย์ที่ สอน/อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ความแตกต่าง ๆ และงบประมาณในการผลิตบัณฑิต ในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

3. การประเมินกระบวนการเกี่ยวกับพฤติกรรมจัดการเรียนการสอนของผู้สอน พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางจิตวิทยา การจัดการเรียนการสอน การให้บริการและการสนับสนุน การบริหารหลักสูตร และการประกันคุณภาพ ในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4. การประเมินผลผลิตเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ร้อยละของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตร และคุณลักษณะของบัณฑิต ในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

5. การประเมินผลกระทบเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต และความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

6. แนวทางในการพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาจะนำผลสรุปที่ได้จากการประเมินหลักสูตรในทุก ๆ ด้านมากำหนดเป็นแผนการดำเนินงานของภาควิชา และใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการจัดดำเนินการปรับหลักสูตรตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดไว้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งจะนำข้อมูลจากการประเมินหลักสูตรในครั้งนี้อาจัดประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาของภาควิชาต่อไป

คำสำคัญ: การประเมินหลักสูตร / หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา

Research Title: An Evaluation of Bachelor of Arts Program in Psychology,
Faculty of Education, Silpakorn University

Researchers: Lecturer Dr.Kamol Phoyen (Project Leader)
Lecturer Kanyarat Sa-artyen (Co-Researcher)

Office: Faculty of Education, Silpakorn University

Research Grants: Faculty of Education, Silpakorn University

Year of completion: 2016

Abstract

The purposes of this study aimed 1) to evaluate Bachelor of Arts Program in Psychology by CIPPI Model which including context, Context Evaluation, Input Evaluation, Process Evaluation, Product Evaluation, and Impact Evaluation 2) to study the guidelines developing and improving the Curriculum Program in Psychology which including context, Context Evaluation, Input Evaluation, Process Evaluation, Product Evaluation, and Impact Evaluation. The population were 1) 68 current students, 2) 74 graduate students, 3) 5 graduates' employers, 4) 5 department instructors and experts in the field of psychology, 5) 3 faculty executives, and 6) 5 participants. The research instruments were questionnaires and interview form. The Quantitative data were analyzed by frequency, percentage, mean (\bar{X}), and standard deviation (S.D.). The Qualitative data were content analysis.

The results showed that :

1. Context Evaluation: The curriculum plan, weakness and strength were in a high level.
2. Input Evaluation: The purpose of the program, the structure and content of the program, student characteristic/selective examination, instructor/adviser characteristic, physical environment, material and facilities, and budget were in a high level.
3. Process Evaluation: Instructor behavior, student behavior, practicum in psychology, teaching and learning activities, service, the curriculum management, and quality assurance in education were in a high level.

4. Product Evaluation: Learning Achievement, the percentage of graduate students, and graduate qualification were in a high level.

5. Impact Evaluation: Graduates' employers were highest level of satisfaction with graduate students.

6. Developing the Curriculum of Psychology: The conclusions that have come to define an implementation plan and improve the curriculum. Our policy is in line with the Office of the Higher Education Commission, Thai Qualifications Framework for Higher Education (TQF). Which will takes data from this curriculum evaluation and arrange a meeting to discuss the Bachelor of Arts Program in Psychology by Board of Directors.

Keywords: Curriculum evaluation / Bachelor of Arts Program in Psychology

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ในภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว และผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาจิตวิทยาในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนคำแนะนำ ข้อคิดเห็นและข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณผู้บริหารคณะศึกษาศาสตร์ ผู้บริหารสถานฝึกงานทางจิตวิทยา/ผู้ดูแลนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต บัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยา และนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยา ที่แสดงความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา

ขอขอบคุณภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ให้การส่งเสริมการทำวิจัยสำหรับบุคลากรสายวิชาการ

ขอขอบคุณบุคลากรของภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนวทุกท่านที่อำนวยความสะดวก ตลอดจนประสานงานการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

คณะผู้วิจัย

2559

สารบัญเรื่อง

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญเรื่อง.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดของการวิจัย	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
ความหมายของการประเมินหลักสูตร	6
จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร	7
ประเภทของการประเมินหลักสูตร.....	8
รูปแบบของการประเมินหลักสูตร.....	9
แนวทางการประเมินหลักสูตร.....	13
เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร.....	14
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหลักสูตร	16
3 วิธีดำเนินการวิจัย	21
ประชากร	21
ข้อมูลที่ใช้ในการประเมิน	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	24
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	26

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	27
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้ข้อมูล.....	30
ตอนที่ 2 การประเมินสภาวะแวดล้อม Context (C).....	33
2.1 แผนการดำเนินงานของภาควิชา (C1).....	33
2.2 จุดอ่อน/จุดแข็งของภาควิชา (C2).....	38
ตอนที่ 3 การประเมินปัจจัยนำเข้า Input (I).....	42
3.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร (I1).....	42
3.2 โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร (I2).....	45
3.3 คุณสมบัติของผู้เรียน/การสอบคัดเลือก (I3).....	54
3.4 คุณสมบัติของคณาจารย์ที่สอน/อาจารย์ที่ปรึกษาทาง วิชาการ (I4).....	58
3.5 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ความสะอาดต่าง ๆ (I5).....	62
3.6 งบประมาณในการผลิตบัณฑิต (I6).....	66
ตอนที่ 4 การประเมินกระบวนการ Process (PC).....	69
4.1 พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน (PC1).....	69
4.2 พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน (PC2).....	73
4.3 การฝึกประสบการณ์วิชาชีพทางจิตวิทยา (PC3).....	76
4.4 การจัดการเรียนการสอน (PC4).....	81
4.5 การให้บริการและการสนับสนุน (PC5).....	84
4.6 การบริหารหลักสูตร (PC6).....	89
4.7 การประกันคุณภาพ (PC7).....	90

บทที่	หน้า
ตอนที่ 5 การประเมินผลผลิต Product (PD).....	90
5.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา (PD1).....	90
5.2 ร้อยละของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนดในหลักสูตร (PD2).....	91
5.3 คุณลักษณะของบัณฑิต (PD3).....	91
ตอนที่ 6 การประเมินผลกระทบ Impact (IP).....	94
6.1 ผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต (IP1).....	94
6.2 ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต (IP2).....	95
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	96
สรุปผลการวิจัย.....	99
อภิปรายผลการวิจัย.....	118
ข้อเสนอแนะ	120
ข้อเสนอเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้	120
ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป	121
เอกสารอ้างอิง.....	122
ภาคผนวก	124
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	125
แบบสอบถาม	126
ประวัติผู้วิจัย.....	178

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	หัวข้อการประเมินและผู้ให้ข้อมูลในการประเมินผลหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา.....	22
2	แสดงจำนวนคนและค่าร้อยละของผู้ให้ข้อมูลโดยภาพรวม.....	30
3	แสดงสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นบัณฑิต.....	31
4	แสดงสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นนักศึกษาปัจจุบัน.....	32
5	แสดงสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้ใช้บัณฑิต.....	32
6	แสดงความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานของภาควิชา.....	35
7	แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันเกี่ยวกับแผนการดำเนินงาน ของภาควิชา.....	36
8	แสดงความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับจุดอ่อน/จุดแข็งของภาควิชา.....	39
9	แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันเกี่ยวกับจุดอ่อน/จุดแข็งของภาควิชา...	41
10	แสดงความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....	43
11	แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....	44
12	แสดงความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับโครงสร้างและเนื้อหาสาระ ของหลักสูตร.....	47
13	แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันเกี่ยวกับโครงสร้างและเนื้อหาสาระ ของหลักสูตร.....	50
14	แสดงความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้เรียน/ การสอบคัดเลือก.....	55
15	แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้เรียน/ การสอบคัดเลือก.....	56
16	แสดงความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับคุณสมบัติของคณาจารย์ที่สอน/ อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ.....	59
17	แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันเกี่ยวกับคุณสมบัติคณาจารย์ ที่สอน/อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการ.....	60

ตารางที่	หน้า
18	แสดงความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ 64
19	แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ วัสดุอุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ 65
20	แสดงความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับงบประมาณในการผลิตบัณฑิต..... 67
21	แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันเกี่ยวกับงบประมาณในการผลิต บัณฑิต..... 68
22	แสดงความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียน การสอนของผู้สอน..... 69
23	แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการจัด การเรียนการสอนของผู้สอน..... 71
24	แสดงความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของ ผู้เรียน..... 73
25	แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ ของผู้เรียน 75
26	แสดงความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทางจิตวิทยา..... 77
27	แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทางจิตวิทยา..... 79
28	แสดงความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน..... 82
29	แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน..... 83
30	แสดงความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับการให้บริการและการสนับสนุน..... 85
31	แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาปัจจุบันเกี่ยวกับการให้บริการและ การสนับสนุน..... 87
32	แสดงความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิต..... 92
33	แสดงความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต..... 94
34	แสดงความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิต..... 95